

ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC KẾ TOÁN Ở ĐÀ NẴNG TRONG THỜI ĐẠI CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 HIỆN NAY

Lê Đức Thọ

Tóm tắt

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang đặt ra những yêu cầu đối với nhân lực ngành kế toán nói chung; do đó, sinh viên ngành kế toán cần phải trang bị những kiến thức, hành trang, kỹ năng, chứng chỉ hành nghề.... để có thể thích nghi, đáp ứng nhu cầu của xã hội trong thời đại mới. Bài viết sử dụng tài liệu thứ cấp để nghiên cứu về thực trạng đào tạo nguồn nhân lực kế toán tại các trường Đại học, Cao đẳng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay. Bài viết cũng đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đào tạo nhân lực kế toán trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0 ở Đà Nẵng hiện nay.

Từ khóa: Nguồn nhân lực kế toán; đào tạo nhân lực kế toán; cách mạng công nghiệp 4.0.

TRAINING HUMAN RESOURCES FOR ACCOUNTING IN DANANG IN THE CURRENT ERA OF INDUSTRIAL REVOLUTION 4.0

Abstract

The Industrial Revolution 4.0 is setting requirements for human resources for accounting in general; therefore, accounting students need to equip themselves with knowledge, skills, practical certificates, etc. to adapt and meet the needs of society in the new era. The paper uses secondary data to study the situation of training human resources for accounting at universities and colleges in Danang city in the context of the current Industrial Revolution 4.0. The paper also proposes some solutions to improve the quality of training human resources for accounting in the context of Industrial Revolution 4.0 in Da Nang today.

Key words: Accounting human resources; accounting personnel training; Industrial Revolution 4.0.

JEL classification: M, M41, M53.

1. Mở đầu

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang tác động mạnh mẽ tới cơ cấu nguồn nhân lực của xã hội, trong đó có nhân lực ngành kế toán. Mặc dù không nằm trong 9 khu vực/lĩnh vực được đánh giá là chịu ảnh hưởng mạnh mẽ nhất của cách mạng công nghiệp 4.0 nhưng tài chính, dịch vụ tài chính, đặc biệt là kế toán kiểm toán – khu vực được coi là đứng đầu về ứng dụng công nghệ thông tin chắc chắn sẽ chịu ảnh hưởng và tác động rất lớn của cách mạng công nghiệp 4.0. Cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ làm thay đổi hoàn toàn các kênh và phương thức huy động, phân phối vốn, phương thức tiếp cận vốn, tiếp cận các sản phẩm, dịch vụ tài chính [1]. Do đó, Việt Nam cần thiết phát triển nguồn nhân lực tài chính, kế toán theo hướng nguồn nhân lực công nghệ cao, nâng cao tính chuyên nghiệp, kỹ năng, khả năng làm chủ hệ thống công nghệ hiện đại. Trong những năm qua, các trường Đại học, Cao đẳng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng đã thay đổi phương thức đào tạo chuyên ngành kế toán trên cơ sở áp dụng những thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 vào quá trình đào tạo. Tuy nhiên, việc đào tạo chuyên ngành kế toán của các trường đại học trong bối cảnh Cách mạng Công nghiệp 4.0 và công nghệ số cũng đang đối mặt với không ít khó khăn thách thức. Chất lượng đào tạo kế toán mặc dù đã được quan tâm nhưng chưa đáp ứng đòi hỏi thực tế. Trong khi đó, không ít trường lại dạy quá nhiều lý thuyết trong khi

sinh viên cần hơn một nền tảng kế toán, tài chính vững chắc và những kỹ năng thực hành hiệu quả. Chính vì vậy, nâng cao chất lượng đào tạo nhân lực kế toán đáp ứng yêu cầu của cách mạng công nghiệp 4.0 là việc làm cần thiết.

2. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý luận

Nhân lực kế toán là bộ phận đóng vai trò thiết yếu không thể bỏ qua tại tất cả đơn vị, tổ chức kinh doanh sản xuất, là một bộ phận đóng vai trò quan trọng trong lĩnh vực quản lý kinh tế, từ phạm vi từng đơn vị, cơ quan, doanh nghiệp cho đến phạm vi toàn bộ nền kinh tế. Nhân lực kế toán là bộ phận thực hiện các công việc ghi chép, thu nhận, xử lý và cung cấp các thông tin về tình hình hoạt động tài chính của một tổ chức, một đơn vị, doanh nghiệp nhà nước. Để thực hiện được các công việc của mình, đòi hỏi nhân lực kế toán ngoài vững kiến thức chuyên môn, bạn cần phải học hỏi và trau dồi thật nhiều kỹ năng cần thiết cho bản thân để có thể lọt vào mắt xanh của các nhà tuyển dụng.

Cách mạng công nghiệp 4.0 là sự kết hợp các công nghệ giúp xóa nhòa ranh giới giữa các lĩnh vực vật lý, số hóa và sinh học. Khái niệm Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 được GS. Klaus Schwab, người Đức, Chủ tịch Diễn đàn Kinh tế Thế giới Davos đưa ra và đó cũng là chủ đề chính của diễn đàn kinh tế lớn nhất thế giới năm 2016 [2]. Bản chất của cách mạng công nghiệp 4.0 là

dựa trên nền tảng công nghệ số và tích hợp tất cả các công nghệ thông minh để tối ưu hóa quy trình, phương thức sản xuất; nhấn mạnh những công nghệ đang và sẽ có tác động lớn nhất là công nghệ in 3D, công nghệ sinh học, công nghệ vật liệu mới, công nghệ tự động hóa, người máy,... Cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang tác động đến tất cả các lĩnh vực của nền kinh tế, lĩnh vực kế toán cũng không nằm ngoài xu thế đó. Cách mạng công nghiệp 4.0 giúp lĩnh vực kế toán Việt Nam tham gia ngày càng hiệu quả hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu, vào thị trường dịch vụ tài chính, đóng góp tích cực cho tăng trưởng của đất nước.

Cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 đang diễn ra mạnh mẽ, dự báo sẽ tác động đến mọi lĩnh vực trong đời sống xã hội nói chung và lĩnh vực đào tạo kế toán nói riêng. Đối với lĩnh vực kế toán, yêu cầu phải đảm bảo tính chính xác, đầy đủ, đặt ra cấp thiết hơn lúc nào hết. Trong những năm qua, công tác đào tạo chuyên ngành Kế toán tại Việt Nam nói chung và ở Đà Nẵng nói riêng đã được chú trọng đẩy mạnh. Đồng thời, dưới tác động của cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0, hoạt động đào tạo nhân lực kế toán tại các cơ sở đào tạo chịu áp lực lớn từ việc xây dựng, cập nhật nội dung chương trình cho đến đào tạo kỹ năng cho sinh viên. Vai trò của kế toán càng được đề cao, định vị và coi trọng đúng mức, vì vậy, việc các trường tập trung đào tạo chuyên ngành Kế toán cũng là xu thế tất yếu.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu thứ cấp như thông qua Internet, các bài báo khoa học, báo cáo, hội thảo, tài liệu liên quan đến công tác đào tạo tại các trường Đại học, Cao đẳng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng... Đồng thời, khảo sát một số văn bản pháp lý, các nghiên cứu trong và ngoài nước để đánh giá xu hướng đào tạo nhân lực kế toán ở Việt Nam nói chung và Đà Nẵng nói riêng. Để phục vụ nghiên cứu, tác giả đã tiến hành khảo sát ý kiến của 52 sinh viên đang theo học chuyên ngành kế toán, trong đó có 22 sinh viên Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng và 30 sinh viên Trường Đại học Kinh tế Đà Nẵng về chương trình và phương pháp đào tạo kế toán hiện nay.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Cách mạng công nghiệp 4.0 và yêu cầu đào tạo nhân lực kế toán

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang diễn ra mạnh mẽ làm thay đổi mô hình kế toán truyền thống, thay đổi quy trình ghi chép và báo cáo, công bố và khai thác thông tin kinh tế - tài chính. Lao động kế toán sẽ phải nâng cao trình độ để tồn tại, các thể chế phải có sự điều chỉnh môi trường

làm việc nhất là khi có sự tham gia của trí tuệ nhân tạo. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4 có thể tạo nên sự cạnh tranh quyết liệt nhưng cũng là cơ hội để các tổ chức tài chính, kế toán không ngừng phát triển dịch vụ tài chính, kế toán chuyên nghiệp hơn, góp phần công khai minh bạch các thông tin, nâng cao chất lượng dịch vụ, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của người dân.

Cách mạng công nghiệp 4.0 với các ứng dụng vạn vật, lưu trữ dữ liệu quy mô lớn, điện toán đám mây, việc phát triển hệ thống trí tuệ nhân tạo, vạn vật kết nối trên toàn thế giới... sẽ mở ra cơ hội tốt cho lĩnh vực kế toán, kiểm toán tiếp cận những phần mềm tiện ích, chi phí phù hợp, giúp sử dụng hiệu quả nguồn lực, tiết kiệm thời gian, nhân lực, tiếp cận hệ thống kế toán, kiểm toán quốc tế. Thông qua việc sử dụng các trang thiết bị, chương trình, công nghệ số hiện đại, kế toán viên, kiểm toán viên có thể dễ dàng thu thập được các thông tin, dữ liệu mà trước đây rất khó khăn mới có thể thu thập được. Việc xây dựng được những trung tâm dữ liệu lớn giúp cho khoa học phân tích và quản lý dữ liệu trong lĩnh vực kế toán, kiểm toán ngày càng có nhiều thuận lợi. Cách mạng công nghiệp 4.0 tác động lớn đến lĩnh vực kế toán Việt Nam, không chỉ là công cụ giúp các công ty kế toán nâng cao chất lượng, dịch vụ mà còn mở rộng thị trường sang các nước khác nhờ kết nối internet. Cùng với đó, hệ thống mạng không dây, dữ liệu số hóa sẽ giúp công việc kế toán, kiểm toán không bị giới hạn bởi khoảng cách địa lý.

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 với động lực là sự phát triển về khoa học công nghệ là xu thế tất yếu của tất cả các nền kinh tế trên toàn cầu. Cùng với yêu cầu hội nhập và toàn cầu hóa, xu hướng này sẽ tác động lên mọi khía cạnh của nền kinh tế Việt Nam nói chung và ngành kế toán nói riêng trong đó sẽ có sự giảm lượng cầu về số lượng nhân viên kế toán, tăng lượng cầu về chất lượng công tác kế toán cũng như cũng sẽ có sự phân hóa giữa các nhóm lao động chất lượng cao. Điều đó đặt ra những yêu cầu đối với nhân lực ngành kế toán nói chung và sinh viên ngành kế toán cần phải trang bị những kiến thức, hành trang, kỹ năng, chứng chỉ hành nghề.... để có thể thích nghi, đáp ứng nhu cầu của xã hội trong thời đại mới. Đồng thời, sinh viên ngành kế toán cần được trang bị các kỹ năng mềm cần thiết và đặc biệt là kỹ năng ngoại ngữ, kỹ năng tin học.

Bên cạnh những cơ hội, cách mạng công nghiệp 4.0 cũng đặt ra không ít khó khăn, thách thức đối với lĩnh vực kế toán. Mặc dù, xu thế máy móc sẽ dần thay thế con người ở nhiều công đoạn, thị trường lao động, đặc biệt là những kế toán có

trình độ thấp, sẽ bị giảm sút đáng kể là tất yếu nhưng con người vẫn là yếu tố then chốt. Dù công nghệ có phát triển đến đâu vẫn cần có sự giám sát, quản lý và kiểm tra của con người. Do vậy, làm thế nào để người làm kế toán có thể tiếp cận nhanh chóng đến công nghệ mới, làm chủ công nghệ, biết công nghệ trở thành công cụ đắc lực phục vụ cho hoạt động kế toán và hoạt động doanh nghiệp. Chính vì vậy, chương trình đào tạo tại các trường Đại học, Cao đẳng trên cả nước nói chung và tại thành phố Đà Nẵng nói riêng cần phải định hướng tiếp cận theo xu thế của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Sinh viên kế toán sau khi tốt nghiệp sẽ được cung cấp kiến thức về khung pháp lý của kế toán kiểm toán, hệ thống chuẩn mực kế toán Việt Nam và chuẩn mực kế toán quốc tế; các quy định về đạo đức nghề nghiệp của kế toán kiểm toán; kiến thức về thu thập, xử lý, kiểm tra và cung cấp

thông tin về tình hình tài chính, hiệu quả hoạt động kinh doanh thông qua các nghiệp vụ của kế toán, quản lý doanh thu theo sát các kế hoạch kinh doanh của doanh nghiệp.

3.2. Thực trạng công tác đào tạo nhân lực kế toán tại các trường Đại học, Cao đẳng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng

Về cơ sở đào tạo

Đà Nẵng hiện có trên 10 trường Đại học, Cao đẳng cùng nhiều cơ sở tham gia đào tạo nhân lực kế toán với quy mô tuyển sinh khá lớn. Mỗi năm có khoảng 1000 sinh viên kế toán tốt nghiệp. Trong đó, Đại học Kinh tế Đà Nẵng và Đại học Duy Tân là những cơ sở đào tạo uy tín trong lĩnh vực kế toán. Khối giáo dục nghề nghiệp có Cao đẳng Kinh tế Kế hoạch và Cao đẳng Thương mại, Cao đẳng Nghề Đà Nẵng là những cơ sở đào tạo có nhiều năm kinh nghiệm trong đào tạo nhân lực kế toán.

Bảng 1: Các cơ sở đào tạo nhân lực kế toán trên địa bàn thành phố Đà Nẵng

TT	Tên cơ sở đào tạo	Quy mô tuyển sinh hàng năm
1	Đại học Kinh tế Đà Nẵng	265
2	Đại học Duy Tân	300
3	Đại học Đông Á Đà Nẵng	150
4	Đại học Kiến trúc Đà Nẵng	200
5	Cao đẳng Kinh tế Kế hoạch Đà Nẵng	200
6	Cao đẳng Nghề Đà Nẵng	50
7	Cao đẳng Giao thông vận tải Đà Nẵng	100
8	Cao đẳng Lương thực thực phẩm Đà Nẵng	150
9	Cao đẳng Thương mại Đà Nẵng	200
10	Cao đẳng Phương Đông Đà Nẵng	100

Về chương trình đào tạo ngành Kế toán của các cơ sở đào tạo

Thực tế cho thấy, chương trình đào tạo ngành Kế toán của cơ sở đào tạo hiện nay còn lạc hậu, thiên về lý thuyết hàn lâm, hệ thống các môn học chuyên ngành đã không phù hợp với hệ thống chuẩn mực, thông lệ quốc tế. Nhiều cơ sở đào tạo xây dựng chương trình đào tạo của ngành Kế toán từ 120-150 tín chỉ, song tỷ trọng các môn học thuộc về chuyên ngành và chuyên ngành sâu chỉ chiếm khoảng 30% chương trình. Trong số 30% số tín chỉ toàn khóa học ở các môn học chuyên ngành, nội dung còn nặng về lý thuyết hàn lâm, nên sinh viên vẫn chưa tiếp cận được với công việc thực tế [4]. Hệ thống các giáo trình, tài liệu phục vụ học tập nghiên cứu tuy đã được thiết kế theo các Thông tư hướng dẫn của Bộ Tài chính và bước đầu tiếp cận với Hệ thống chuẩn mực kế toán, chuẩn mực kiểm toán quốc tế song cũng chỉ là trên những nguyên tắc chung. Chương trình đào tạo chậm cải tiến đổi mới, thiếu tính cập nhật, lý thuyết chưa gắn với thực tiễn, hạn chế phần nào

Nguồn: Kết quả điều tra, tổng hợp do tác giả thực hiện đến khả năng suy luận và phát triển kiến thức của sinh viên ngành Kế toán.

Về phương pháp giảng dạy và đánh giá kết quả

Khảo sát nhanh 52 sinh viên đang theo học chuyên ngành kế toán tại Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng và Trường Đại học Kinh tế Đà Nẵng cho thấy, có 34 sinh viên (chiếm 65,4%) cho rằng, phương pháp giảng dạy tuy đã có sự cải tiến, song về cơ bản vẫn tuân thủ theo phương pháp truyền thống, không đảm bảo được việc nâng cao kiến thức cho người học. Phương pháp giảng dạy các môn kế toán hiện nay tại các trường đại học còn mang tính thụ động, cách truyền thụ kiến thức một chiều dẫn đến cách học của sinh viên hoàn toàn phụ thuộc vào giảng viên, sinh viên chưa có thói quen tự học, tự nghiên cứu, không có tư duy sáng tạo. Mặc dù, các cơ sở đào tạo đã quan tâm nhiều hơn đến chất lượng và số lượng đội ngũ giảng viên, tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận không nhỏ các giảng viên, người truyền đạt kiến thức còn thiếu kỹ năng sư phạm bộc lộ sự đơn điệu trong phương pháp giảng dạy. Giờ giảng chuyên ngành

sâu cho sinh viên, học viên vẫn chủ yếu mang tính thuyết giảng, làm người học tiếp thu một cách thụ động, nội dung giảng dạy mang nặng lý thuyết, thiếu cập nhật thực tiễn dẫn tới xơ cứng, tính ứng dụng thấp.

Về đội ngũ giảng viên giảng dạy kế toán

Đội ngũ giảng viên đảm nhận giảng dạy các học phần về kế toán, kiểm toán hiện nay tuổi nghề còn khá trẻ, thiếu kinh nghiệm thực tiễn và kỹ năng công việc thực tế. Ví dụ, tại Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng, giảng viên kế toán có 13 giảng viên, đã có 10 giảng viên trẻ. Vì thu nhập còn thấp, nên giảng viên chuyên ngành kế toán tham gia quá nhiều lớp thính giảng, không có thời gian trau dồi kinh nghiệm giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập nâng cao trình độ chuyên môn.

Về phía sinh viên

Theo kết quả nghiên cứu của nhóm tác giả Lê Đức Thọ và Phạm Thị Lệ Dung tại Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng, sinh viên tốt nghiệp được trang bị rất tốt về lý thuyết nhưng lại thiếu kỹ năng thực hành, dẫn đến chưa có kinh nghiệm thực tế để xử lý vấn đề sao có lợi nhất cho phía doanh nghiệp [3]. Và không còn cách nào khác, doanh nghiệp buộc phải bỏ thời gian và chi phí ra để đào tạo lại mặc dù sinh viên Kế toán vừa mới tốt nghiệp loại khá trở lên. Số đông các bạn mới ra trường khi đi xin việc chưa tự trang bị đủ kiến thức và kỹ năng cần thiết để ứng phó với áp lực và những đòi hỏi nâng cao trong một môi trường kinh tế ngày càng năng động và cần sự đột phá. Rất nhiều tin tuyển dụng Đà Nẵng để mức lương thương lượng và mong đợi một sự thỏa thuận hợp lý giữa ứng viên và doanh nghiệp. Nhưng kết quả thực tế lại cho thấy các ứng viên ngành Kế toán chưa thực sự đủ tầm cũng như khả năng nhận định bản thân trước yêu cầu công việc và thực trạng thị trường việc làm Đà Nẵng ở thời điểm hiện tại. Điều này chứng tỏ, thực trạng chất lượng đào tạo kế toán, mà cụ thể là nội dung chương trình đào tạo, phương pháp giảng dạy và chất lượng đội ngũ giảng viên chuyên ngành kế toán chưa đáp ứng được yêu cầu.

3.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo nhân lực kế toán trong các trường Đại học, Cao đẳng ở Đà Nẵng hiện nay

Đổi mới chương trình đào tạo ngành kế toán theo yêu cầu của thực tiễn và theo định hướng quốc tế

Chủ động đổi mới quá trình đào tạo, điều kiện tiên quyết là xây dựng chương trình đào tạo với tiêu chuẩn đầu ra đạt yêu cầu về kiến thức, kỹ năng, thái độ hướng tới mục tiêu tuân thủ các Chuẩn mực đào tạo quốc tế. Các trường cần chủ

động và nhanh chóng đưa chuẩn mực kế toán quốc tế vào chương trình đào tạo, đặc biệt là chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế để người học tăng dần các cấp độ nhận thức (nhớ, hiểu, vận dụng, phân tích, tổng hợp và đánh giá); Cần hướng người học đến những tình huống xử lý nghiệp vụ liên quan đến việc tuân thủ đạo đức nghề nghiệp, nhằm mục tiêu đào tạo thái độ cho người học; Tăng cường áp dụng giảng dạy kỹ năng khác như ngoại ngữ, tin học, giao tiếp. Xây dựng chương trình đào tạo gắn với nhu cầu của thị trường lao động, đáp ứng và thỏa mãn nhu cầu của nhà sử dụng lao động. Chương trình đào tạo nên thiên về thực hành, để phải trang bị cho người học các kỹ năng làm việc hiệu quả. Chương trình đào tạo phải đổi mới theo hướng tiếp cận và kế thừa những mặt tích cực của chương trình đào tạo của các trường đại học tiên tiến trong khu vực và trên thế giới về lĩnh vực kế toán, kiểm toán nhằm giúp sinh viên có thể hội nhập và thực hành một cách có hiệu quả trong môi trường làm việc quốc tế. Ngoài ra, các trường cần tăng cường giảng dạy ngoại ngữ và ngoại ngữ chuyên ngành để sinh viên có thể chuyển đổi sang bằng cấp quốc tế dễ dàng hơn. Đối với sinh viên chuyên ngành kế toán, kiểm toán cần quy định chuẩn đầu ra về ngoại ngữ nâng cao hơn nữa so với hiện nay.

Phát triển đội ngũ giảng viên kế toán cả về số lượng và chất lượng, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên gắn với công tác nghiên cứu khoa học

Đội ngũ giảng viên không chỉ là những người có phẩm chất đạo đức tốt mà còn phải là những người có kiến thức chuyên môn sâu rộng, không ngừng cập nhật để kiến thức luôn được đổi mới, có tính hiện đại đồng thời phải có những am hiểu tình hình thực tiễn của hoạt động chuyên môn để bên cạnh tính hàn lâm còn phải có tính thực tiễn sâu sắc trong nội dung giảng dạy. Nâng cao ý thức trách nhiệm, trình độ chuyên môn nghiệp vụ và tay nghề cho đội ngũ giảng viên, kể cả giảng viên cơ hữu và giảng viên thỉnh giảng. Gắn chặt nhiệm vụ của giảng viên ngoài giảng dạy phải thường xuyên nghiên cứu khoa học, đổi mới việc lựa chọn và đánh giá nghiệm thu các đề tài, đề án nghiên cứu khoa học của sinh viên, đánh giá chất lượng chuyên đề, khóa luận của sinh viên năm cuối bởi nhiều sinh viên khi đi thực tập chỉ làm chiếu lệ cho qua hay đi “sao chép” lập báo cáo mà không được thực tập đúng nghĩa. Cải tiến đổi mới phương pháp dạy, đổi mới chương trình đào tạo gắn với nhu cầu của thị trường lao động, đáp ứng và thỏa mãn nhu cầu của nhà sử dụng lao động. Xây dựng chương trình sinh hoạt khoa học hàng tháng theo các chủ đề khác nhau để thường xuyên

cập nhập các chế độ kế toán, chuẩn mực kế toán, thông tư của Bộ Tài chính giúp các giảng viên nâng cao năng lực chuyên môn. Bên cạnh đó, việc thành thạo ngoại ngữ để phục vụ cho việc nghiên cứu và trao đổi học thuật cũng là một trong những yêu cầu cơ bản mà đội ngũ giảng viên cần phải có để đáp ứng tốt nhu cầu đào tạo theo chương trình tiên tiến quốc tế.

Đổi mới phương pháp giảng dạy và đánh giá kết quả

Mặc dù, phương pháp giảng dạy tích cực được các trường áp dụng và triển khai trong nhiều năm qua nhưng vẫn còn mang tính hình thức, do vậy, công tác giảng dạy và đánh giá kết quả đối với các môn học kế toán thời gian tới cần có sự đổi mới về phương pháp giảng dạy và đánh giá kết quả. Đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực, lấy người học làm trung tâm. Áp dụng mô hình dạy học theo dự án, theo mô hình này, khoa chuyên môn thiết kế các dự án cho từng môn học theo từng chủ đề. Tăng cường áp dụng phương pháp làm việc theo nhóm để thực hiện các bài tập tình huống do giảng viên đưa ra có tác dụng rất quan trọng để nâng cao chất lượng đào tạo theo hướng quốc tế hoá. Chú trọng tăng cường thời lượng thảo luận tại lớp thông qua những chủ đề do giảng viên yêu cầu theo hướng mở rộng nội dung môn học qua hình thức tiếp cận các công bố trong nước và quốc tế để người học cập nhật kiến thức, nâng cao tính hiện đại và tính hàn lâm trong nội dung môn học.

Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị máy móc phục vụ dạy học

Các trường Đại học, Cao đẳng cần phải đầu tư đầu tư nâng cấp các phòng học, mua sắm những máy móc thiết bị phù hợp với chương trình đào tạo, phù hợp với máy móc thiết bị của các doanh nghiệp đang hoạt động. Nên xây dựng thư viện điện tử để sinh viên có thể tìm kiếm, tra cứu tài liệu dễ dàng... Các trường Đại học, Cao đẳng nên xây dựng và vận hành phòng kế toán ảo vào trong công tác giảng dạy các học phần kế toán sao cho hiệu quả. Tổ chức cho sinh viên các khóa viết đề án, báo cáo tốt nghiệp, khóa luận được thực tập ngay trên phòng kế toán ảo, qua đó giúp sinh viên rèn luyện về nghiệp vụ chuyên môn, xây dựng bản lĩnh nghề nghiệp, nắm chắc những quy định của pháp luật về tài chính kế toán, thuế, công cụ phần mềm kế toán.

Tăng cường mối quan hệ giữa nhà trường – doanh nghiệp trong đào tạo nhân lực kế toán

Nâng cao tính thực hành cho sinh viên thông qua việc liên kết với doanh nghiệp. Gắn giảng dạy với thực tiễn sẽ giúp sinh viên ngành Kế toán tự

tin hơn khi tiếp cận với thực tế. Chủ động liên kết, phối hợp chặt chẽ với các nhà tuyển dụng, các doanh nghiệp sử dụng lao động để họ cùng tham gia tuyển sinh; tham gia xây dựng chương trình đào tạo, tham gia đánh giá kết quả học tập của sinh viên và điều quan trọng là các doanh nghiệp, các nhà tuyển dụng sẵn sàng tiếp nhận những sinh viên sau khi tốt nghiệp. Trong quá trình đào tạo, các trường Đại học, Cao đẳng cần phải kết nối với doanh nghiệp, các Hội nghề nghiệp kế toán có uy tín nhằm tăng cường các kỹ năng thực hành nghề nghiệp để sinh viên tốt nghiệp có thể đáp ứng tốt nhu cầu của thị trường. Cùng với đó, cơ quan quản lý nhà nước sớm ban hành thêm cơ chế khuyến khích, thu hút đội ngũ chuyên gia, giảng viên giỏi trong và ngoài nước tham gia vào quá trình đào tạo và ưu đãi đối với các nhà đầu tư nước ngoài trong việc thành lập và quản lý các cơ sở đào tạo chuyên sâu về lĩnh vực kế toán. Các trường cần tăng cường mời các chuyên gia kiểm toán từ cơ quan kiểm toán nhà nước, các doanh nghiệp kiểm toán đến nói chuyện chuyên đề với sinh viên; Giao lưu giữa Hội nghề nghiệp, các doanh nghiệp kiểm toán với sinh viên được tổ chức đều đặn hàng năm. Sự tiếp xúc với các chuyên gia kiểm toán giúp cho sinh viên có được định hướng tốt hơn về nghề nghiệp tương lai, có sự chuẩn bị sớm hơn và tốt hơn cho nghề nghiệp, tiếp cận tốt hơn với công việc kế toán, kiểm toán trong tương lai. Đây cũng là cách thức mà nhiều trường đại học trên thế giới thực hiện.

Tăng cường hợp tác quốc tế trong đào tạo nhân lực kế toán

Mạnh dạn phối hợp và tăng cường hợp tác với ACCA, CPA Australia, CIMA... để đổi mới giáo trình đào tạo. Đổi mới nội dung chương trình đào tạo để người học thông qua chương trình này sẽ có được những kiến thức vừa có tính hiện đại, tính thực tiễn, vừa có tính hàn lâm, tính ứng dụng, vừa có năng lực nghiên cứu, kỹ năng nghề nghiệp chuyên sâu phù hợp với các kỹ năng được xác định trong chuẩn đầu ra. Các trường Đại học, Cao đẳng cần phải gắn kết chặt chẽ với các tổ chức nghề nghiệp trong nước và quốc tế để từng bước đưa vào chương trình đào tạo những nội dung có tính ứng dụng chuyên nghiệp đã được các tổ chức này nghiên cứu, tổng hợp và áp dụng trong quá trình đào tạo các loại chứng chỉ hành nghề được công nhận rộng rãi ở Việt Nam và quốc tế. Việc gắn kết này sẽ tạo nên sự hài hoà giữa đào tạo hàn lâm và đào tạo kỹ năng nghề nghiệp chuyên sâu, giữa thực tế về kế toán, kiểm toán của một quốc gia với tính chất quốc tế hoá theo xu hướng hội tụ kế toán toàn cầu, từ đó nâng cao tính hiện đại, tính

chuyên nghiệp cho chất lượng đầu ra ở bậc đại học. Thực hiện kiểm định chất lượng bởi các tổ chức độc lập. Các nhà kiểm định đối với ngành kế toán, kiểm toán sẽ dựa trên các tiêu chuẩn này để đánh giá và công bố kết quả, qua đó, xã hội có đủ thông tin để quyết định về việc sử dụng lao động cũng như chọn lựa trường để học.

Phát huy tính tích cực, chủ động của sinh viên kế toán

Nâng cao nhận thức của sinh viên ngành Kế toán, giảng viên về những ảnh hưởng của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Sinh viên cần tích cực tìm hiểu những thông tin về ngành học, về nhu cầu thị trường lao động của xã hội để có một nền tảng kiến thức vững chắc làm cơ sở cho sự lựa chọn ngành học phù hợp, tránh được những sai lầm trong quá trình chọn ngành. Chủ động tìm hiểu ngành mình học thông qua các hình thức như: Qua các phương tiện truyền thông, tham dự các giờ học hướng nghiệp, website của các trường có đào tạo ngành học kế toán, để từ đó hiểu rõ hơn về ngành mình theo học. Đồng thời, chủ động nâng cao đào tạo trong học phần hệ thống thông tin kế toán và kỹ thuật lập trình, khai thác cơ sở dữ liệu cho chuyên ngành Kế toán; Đẩy mạnh hợp tác với các tổ chức

ngành nghiệp trong nước và quốc tế để tăng cường hiệu quả và hiệu lực trong đào tạo kế toán.

4. Kết luận

Trong bối cảnh Việt Nam đang hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế thế giới với việc tham gia nhiều hiệp định thương mại tự do thì việc chủ động chuẩn bị những nền tảng cần thiết để tiếp cận thành tựu công nghệ mới từ cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ giúp nền kinh tế Việt Nam nói chung và lĩnh vực kế toán nói riêng tham gia hiệu quả vào chuỗi giá trị toàn cầu, vào thị trường dịch vụ tài chính; đóng góp tích cực cho tăng trưởng của đất nước. Để nâng cao chất lượng nguồn nhân lực kế toán đáp ứng được yêu cầu của doanh nghiệp trong và ngoài nước trong bối cảnh hội nhập khu vực ngày càng sâu rộng, một trong những giải pháp được các chuyên gia nhấn mạnh đó là cơ sở đào tạo phải đổi mới nội dung, chương trình đào tạo, phương pháp giảng dạy. Theo đó, chương trình đào tạo phải đảm bảo tính linh hoạt, thuận tiện, phù hợp với nội dung chương trình đào tạo các chứng chỉ nghề nghiệp kế toán, kiểm toán để việc công nhận bằng cấp, chuyển đổi môn học hay tiếp tục học ở bậc cao hơn được thuận lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Trương Thị Đức Giang, Nguyễn Hải Hà. (2019). *Tác động của cách mạng công nghiệp 4.0 đến lĩnh vực tài chính - kế toán*, <http://tapchitaichinh.vn>. Cập nhật ngày 17/08/2019.
- [2]. Minh Khoa. (2018). *Cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0 là gì?*, <http://lambinh.tuyenquang.gov.vn>. Cập nhật ngày 04/09/2018.
- [3]. Lê Đức Thọ, Phạm Thị Lệ Dung. (2019). Nghiên cứu sự hài lòng của doanh nghiệp đối năng lực sinh viên trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng. *Kỷ yếu hội thảo Quốc gia*, Nxb. Đại học Huế, 177-189.
- [4]. Lương Thị Yến. (2019). *Nâng cao chất lượng đào tạo ngành kế toán, kiểm toán trong bối cảnh hội nhập quốc tế*.

Thông tin tác giả:

1. Lê Đức Thọ

- Đơn vị công tác: Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng
- Địa chỉ email: ductho@danavtc.edu.vn

Ngày nhận bài: 04/9/2020

Ngày nhận bản sửa: 28/9/2020

Ngày duyệt đăng: 30/09/2020